

Bochurim Unite to greet Moshiach

קובץ לימוד

הלכות מלכים ומלחמותיהם ומלך המשיח
פרק יא

עם ביאורים וסיכומים

סדור ועימוד:

beishasforim@gmail.com

The English translation of the Rambam
is reprinted from Tutaltz.com

מפתח

1	הלכות מלכים ומלחמותיהם ומלך המשיח
3	הלכה א
16	הלכה ב
19	הלכה ג
25	הלכה ד

פתח דבר

Still under the effect of Yud Alef Nissan – 120 years – when we unitedly committed to fulfill all the Rebbe's Hoiraos with which he paved the path for us to bring Moshiach, we, the Bochorim are bringing it down to action!

At the Farbrengen on Shabbos Parshas Tazria-Metzora 5751, the Rebbe introduced the easiest and most direct way to bring Moshiach; to learn about it, specifically from the Maamorim and Likkutei Sichos of the Rebbe.

Since then, learning about these topics has hit the road, spearheaded by the Bochorim to fulfill the Rebbe's 'new' initiative!

An essential and integral part of the Rebbe's Sichos about Moshiach are expounding the Rambam's Hilchos Melech Hamoshiach; the Rambam being the ONLY Halachic authority who speaks about Moshiach as Halachos that must be known even by the common folk.

The National Mivtza Limud Inyonei Moshiach U'Geula has compiled this booklet as part of the curriculum for the Bochorim nationwide taking part in unity, which consists of:

Explanations on the Rambam's Hilchos Melech Hamoshiach, from throughout Torah with a specific emphasis on the Rebbe's Biurim. (There are attached summaries in English and Yiddish)

Our collective learning and enthusiasm in fulfilling the Rebbe's call; learning about these timely concepts, will certainly be the last Peula to tip the scale and achieve our ultimate purpose – the Hisgalus of Moshiach!

Moshiach Chidon 5782

Yud Gimmel Iyar 5782
Yartzeit of the Rebbe's brother – Reb Yisroel Arye Leib
Brooklyn N. Y.

הלכות מלכים ומלחמותיהם ומלך המשיח.¹

Why did the Rambam write the Laws of Moshiach at the end of his entire sefer?

א

הרמב"ם כתב את הלכות מלכים (ומלך המשיח) בסוף כל ההלכות, בשביל להדגיש, שהאפשרות לקיים את כל התורה וההלכות בשלימות, שייכת רק כשיש מלך לישראל. כיון, שדוקא מלך ישראל מכרית את זרע עמלק ובונה את בית המקדש, ודוקא במצב כזה מתאפשר לקיים את כל התורה והמצוות. וכמו דוד המלך, שנצח את כל האויבים והתחיל (עכ"פ) את ההכנות לבנין בית המקדש, ואז (בזמן שמלך שלמה) יכלו בני ישראל לקיים את התורה ומצוות.

וכן ע"י הפעולות של מלך המשיח - שתפקידו על פי הלכה 'להחזיר מלכות דוד ליושנה' - יוכלו בני ישראל לקיים את כל התורה ומצוות בשלימות.²

להדגיש - to stress
שהאפשרות - that the possibility
מכרית - kills
האויבים - the
ליושנה - the way is used to be
בעיתה - in its time
אחישה - make fast
enemies

ספר at the end of his puts מלכים ומלך המשיח רמב"ם the
to show that the שלימות קיום תימ"צ can only be attained
through the accomplishments of מלך המשיח.

What manner of Geula does the Rambam describe in Mishneh Torah?

קיים פסוק בנביא³: "אני ה' בעתה אחישה". והגמרא מפרשת על הפסוק הזה, שכאן נרמזו שתי האפשרויות מתי תבוא הגאולה. אם נזכה - יהיה 'אחישה', והגאולה תבוא קודם הזמן הקבוע שלה, ואם לא נזכה - תבוא 'בעתה', בזמן הקבוע לה מראש.

ההבדל בין 'בעתה' ל'אחישה' הוא לא רק בנוגע לזמן בוא הגאולה, אלא גם בנוגע לסדר תהליך הגאולה. באפשרות של 'בעתה' יש תהליך ארוך עם שלבים ותקופות, משא"כ אם הגאולה תהיה 'אחישה' - יותר מוקדם, כל התהליך של הגאולה יהיה הרבה יותר

1. כך הוא בדפוס ווניציא ש"י.
2. לקר"ש ח"י ע' 276 ואילך.
3. ישעיה פרק ס, כב.

מהר. וכיון שזה יהיה תלוי בזכויות של בני ישראל, אז לא יכול להיות תהליך ברור של סדר הדברים, כיון שכל פרט ופרט בתהליך יכול להשתנות בהתאם לזכויות. ולכן הרמב"ם מתאר את הגאולה באופן של 'בעתה' – ולמשל ש(בתקופה הראשונה) לא יהיה שינוי טבע העולם – כיון שבספר הלכות שייך לכתוב רק דברים ברורים שמוכרחים שיקרו בלי תנאים⁴.

תהליך – process שלבים – stages מוקדם – earlier ברור – clear בהתאם – matching
שיקרו – that will happen

The **ם** only describes a process of משיח coming in a manner of 'בעתה', because the process of 'אחישנה' is subject to change based on the amount of זכויות that the אידן have.

4. לקו"ש חכ"ז ע' 204.

פרק יא

הלכה א

The king Moshiach will rise up and once again establish the kingship of Dovid as it used to be. He will rebuild the Beis Hamikdash and gather all Jews who are far away. In his day, all the laws will return to how they were before when the Bais Hamikdash stood and all Yidden lived together in Eretz Yisroel, including the mitzvos of bringing *karbanos*, and making *Shmitah* and *Yovel*, exactly as the Torah commands us.

הַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ עֲתִיד לַעֲמֹד, וְלְהַחְזִיר מַלְכוּת בֵּית דָּוִד לְיִשְׁנָה לְמִשְׁלָה הָרִאשׁוֹנָה, וּבִנְיַת הַמִּקְדָּשׁ, וּמִקְבֵּץ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל. וְחֻזְרֵי כָּל הַמִּשְׁפָּטִים בְּיָמָיו, כְּשֶׁהָיוּ מִקֶּדֶם: מִקְרִיבֵין קָרְבָּנוֹת, וְעוֹשֵׂי שְׂמִטָּה וְיֹבֵלֹת כְּכָל מִצְוֹתֶיהָ הָאֵמוּרָה בַּתּוֹרָה.

וְחֻזְרֵי כָּל הַמִּשְׁפָּטִים

What is the halachic purpose and definition of Moshiach?

כשנעייין ברמב"ם – כשהוא מתאר את מעשיו ותפקידו של מלך המשיח (ע"פ הלכה⁵), ניכר באופן מאד ברור, שהוא מתאר שמישיח יפעול בעולם מצב שבו יוכלו בני ישראל לקיים את כל התורה ומצוות. ובלשונו: "המלך המשיח עתיד לעמוד 1. ולהחזיר מלכות דוד ליושנה, לממשלה הראשונה"; 2. "ובונה המקדש"; 3. "ומקבץ נדחי ישראל", ובמילא "וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם" – היינו, שמישיח יפעול, שנוכל לקיים את כל המצוות, כולל גם המצוות שקשורים למלכי ישראל, ולבית המקדש ושיהיו כל ישראל על אדמתם.

לתיאור הזה ברמב"ם יש גם נפקא מינה להלכה, שהחיוב להאמין במשיח, הוא לא רק להאמין בזה שהוא יגאל את ישראל, אלא החיוב הוא גם להאמין שמישיח יחזיר "מלכות בית דוד . . . וחוזרין כל המשפטים"⁶.

5. ראה לקו"ש ח"ה ע' 149 הערה 51 בארוכה.

6. לקו"ש חח"י עמ' 277.

describes – מתאר	when we'll examine – כשנעיין	lost – נדח	gather – ומקבץ
difference – נפקא מינא	their land – אדמתם	connected – שקשורים	task – ותפקידו

שלימות קיום תומ"צ"ה halachic classification is that he will restore משיח.

Anyone who does not believe in him (Moshiach), or someone that does not await his coming every moment, not only does he deny the truth of the other prophets (who came after Moshe and) who speak a lot about Moshiach but he denies the truth of the entire Torah and the prophecy of Moshe Rabbeinu, because the Torah gives proof about Moshiach.

As it says in *Parshas Nitzavim* "And Hashem your G-d will return all those who were in exile in a loving way; He will return and gather us. Even if you are pushed away to the end of the world Hashem will bring you back to the land that your forefathers inherited.

And these concepts that are explained clearly in the Torah include in it all the ideas that were said by the *Nevi'im* in the generations after Moshe.

וְכָל מִי שְׂאִינוּ מֵאַמִּין
בו, או מי שאינו מחכה
לביאתו - לא בשאר
נביאים בלבד הוא
כוּפֵר, אֶלָּא בַתּוֹרָה
וּבְמוֹשֶׁה רַבֵּנוּ: שְׁהָרִי
תּוֹרָה הֵעִידָה עָלָיו,
שֶׁנֶּאֱמַר "וְשָׁב ה' אֲלֵיכֶם
אֶת שְׁבוּתְכֶם, וְרַחֲמֶם;
וְשָׁב, וְקִבְּצֶם מִכָּל
הָעַמִּים] . . אִם יִהְיֶה
נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם -
מִשָּׁם, וְקִבְּצֶךָ ה' אֲלֵיכֶם,
וּמִשָּׁם, יִקְרָאֲךָ. וְהִבִּיאֲךָ
ה' אֲלֵיכֶם וְגו'". וְאֵלֶּי
הַדְּבָרִים הַמְּפֹרָשִׁים
בַּתּוֹרָה, הֵם כּוֹלְלִים כָּל הַדְּבָרִים שֶׁנֶּאֱמָרוּ עַל יְדֵי כָּל הַנְּבִיאִים.

מֵאַמִּין בּוּ . . מְחַכֶּה לְבִיאָתוֹ

What is the difference between "believe in him" and "await his coming"?

(1) אמונה יכולה להיות באופן של מקיף, כמאמר רז"ל הידוע "גנבא אפום מחתרתא ארחמנא קריא". ולכן בנוסף לאמונה במשיח חייב אדם גם לחכות לביאתו, באופן שזה חודר בפנימיותו.⁷

(2) המעלה של "מחכה לביאתו", שהוא מרגיש באופן תמידי שבלי ביאת המשיח אין לו שלימות. ולכן גם כשמזכיר ענין שקשור רק בדרך אגב למשיח, זה מעורר אותו והוא מבקש ומתפלל שמשיח יבוא.

דבר זה אנו גם רואים בהנהגת הרמב"ם עצמו - בהלכות פרה אדומה. כשהוא מזכיר

7. סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 351.

ש"את הפרה העשירית יעשה המלך המשיח", הוא מוסיף מיד תפילה – על אף שלכאורה אינו 'מתאים' בספר הלכות – "מהרה יגלה אמן כן יהי רצון"⁸.

and – וב – and he will have mercy on you – וריחמך – captured – שבתך – await – מחכה –
 at the – בקצה – lost – נידרך – and he will gather you – וקיצרך – he will return
 at the mouth of the tunnel Davens – אפום מהנרתא ארהמנא קריא' – include – כוללים – edge
 although – על אף – awakens – מעורר – without – שבלי – penetrates – חדרר – to G-D
 belong – מתאים

We must feel like we're actually missing something as long as משיח isn't here yet, and therefore whenever we think about it, we automatically ask for it.

מֵאֲמִין בּוֹ . . . מְחַבֵּה לְבִיאתוֹ

Why is someone who doesn't await Moshiach called a kofer (nonbeliever)?

יהודי שאומר שהוא מאמין בביאת המשיח, אבל אין בו ציפייה לכך, – מעיד על עצמו שאמונתו חלשה, שאם-לא-כן, איך ייתכן שאין בנפשו ציפייה לגאולה? יהודי שמאמין בטוב הנפלא הצפוי לו, לעם ישראל, לעולם כולו ולשכינה (ששרויה בגלות ואף היא תיגאל) בביאת המשיח, איך ייתכן שלא יהיה חדור ציפייה עצומה לראות את הטוב הזה? אלא מובן וברור, שכל שיש באדם יותר ציפייה לבוא המשיח, זה מראה שגם אמונתו בביאת המשיח אמיתית ושלמה יותר.⁹

ובקו זה ניתן להסביר למה מי שאינו מצפה למשיח ייחשב ככופר. מי שמאמין שזה "פרקטי" שמשיח יכול לבוא היום, הרי זה בודאי יעורר בו צפייה לביאתו¹⁰. והעדר הצפייה הוא מכיון שאמונתו בביאת משיח היא רק שיבוא לאחר זמן ולא היום. ובלשון ה'בית אלקים'¹¹ (כשכותב אודות האמונה בביאת המשיח): "והבלתי מאמין לזמן קרוב ג"כ לא יאמין לזמן רחוק". היינו, שמי שאינו מאמין שמשיח יכול לבוא היום, הרי באמת גם אין בו אמונה שיכול לבוא לאחר זמן. כי זה שאינו מאמין שמשיח יכול לבוא היום הוא כיון שחושב שביאת המשיח אינו דבר "פרקטי", ומה שאומר על עצמו שמאמין שמשיח יכול לבוא לאחר זמן, זהו רק כיון שאינו נוגע לפועל עכשיו, יותר קל להרגיש שהוא מקבל את זה. משא"כ אם אדם מאמין שביאת משיח הוא "פרקטי", אז אינו מופרך אצלו שזה יקרה עכשיו.

8. לקו"ש חכ"ח ע' 135.

9. התוועדויות תשמ"ט ח"ג 139.

10. ראה התוועדויות תשמ"ג ח"ב ע' 872. וראה התקופה והגאולה ע' 32 ואילך.

11. שער היסודות פ"ג.

amazing – הנפלא	is it possible – יתכן	weak – חלשה	looking forward – צפיה
continuing with this – ובקו	strong – עצומה	that is dwelling – שטררה	coming – הצפוי
happen – יקרה	impossible – מופרך	and lack – והערר	is counted – יחשב

Anticipating משיח proves that we truly believe in משיח – who wouldn't anticipate all the wonderful things that will happen when משיח comes?

מַחְפָּה לְבִיאָתוֹ

How can one express his anticipation for Moshiach?

ישנם כמה וכמה אופנים, ומהם:

(1) הבקשה והצפי' למשיח – מקרבת וממהרת את ביאתו.

וכן אמרו רז"ל¹²: "כל אותן אלפים שנפלו במלחמה בימי דוד, לא נפלו אלא על שלא תבעו בנין בית המקדש". . ומה אם אלו שלא הי' בית המקדש ביניהם, ולא נחרב בימיהם, נעשה להם כך ונענשו על שלא תבעו אותו; אנו שהבית המקדש חרב בימינו, אז אם אנו לא מתאבלים עליו, ולא נבקש עליו רחמים – על אחת כמה וכמה.

ומצד החשיבות של לבקש ולהתפלל על ביאת המשיח, תקנו חסידים הראשונים שיהיו מתפללים שלוש תפילות בכל יום. . ותקנו בונה ירושלים ברכה בפני עצמה בתפלה ובברכת המזון¹³.

(2) יש לבטא את הצפי' והגעגועים למשיח גם באנגלית, ובכל שפה שאפשר להגיד זאת. (שכן 1) כך ידע כל העולם כולו שבני ישראל רוצים משיח עכשיו. (2) ישנם יהודים שמסיבות שונות ומשונות מבינים שפה זו יותר מלשון הקודש. ומכיון שאין זמן להמתין עד שיחזרו לשפתם האמיתית, לשון הקודש, שהרי צריכים משיח עכשיו – אין ברירה אלא להכריז ולצעוק זאת בשפתו: "ווי וואנט משיח נאו!"¹⁴

(3) הרבי מבאר שלימוד עניני גאולה ומשיח היא "הדרך הישרה (הקלה והמהירה ביותר מבין כל דרכי התורה)" בשביל לזרז ולהביא את הגאולה. וזהו מצד הכח המיוחד שיש בתורה – תפארת¹⁵.

(4) יהודי השקוע ב"אחכה לו בכל יום שיבוא" – מחפש בכל מצוה ובכל חג את הקשר לביאת המשיח. שכן, בימות המשיח יהי' שלימות הגילוי של אמיתת ענינה של מצוה זו ושל חג זה¹⁶.

12. מדרש תהילים מזמור יז. ורקח הל' תפלה סימן שכב. בי' לטאור"ח סקפ"ח ד"ה וכתב הרמב"ם.

13. שיחת ש"פ ראה תשמ"ו.

14. שיחת ח"י אלול תשמ"ב – ע"פ רשימת השומעים בלבד.

15. ספר השיחות תנש"א ח"ב ע' 501.

16. שיחת ש"פ מקץ תנש"א.

yearning – והגעגועים	express – לבטא	mourn – מתאבלין	demand – דבשו
and – ומשנות	different – שונות	reasons – שמיסבות	language – שפה
totally – השקוע	announce – להכריז	choice – ברירה	to wait – להמתין
the guarantee – הרבטחה	proved true – נתאמתה	difference – הבדל	searches – מחפש
	explicit – ומפורש		

Anticipating משיח, and hastening its coming, can be expressed in the following 4 ways: a) Anticipating and demanding משיח b) Demanding משיח in other languages as well, c) Learning about משיח, and d) Finding the משיח connection in every מצוה that we do.

אַלֵּא פְּתוּרָה וּבְמִשָּׁה רַבֵּנוּ

Why does the Rambam emphasize that he is a kofer in Moshe Rabbeinu?

הרמב"ם כותב, שכל מי שאינו מאמין . . . הרי הוא כופר בכל הנביאים. ועוד מוסיף ומדגיש הרמב"ם, שהוא כופר "במשה רבינו". ולכאור' למה יש תוקף יותר לנבואת משה רבינו על שאר הנביאים?

אלא בזה מוסיף הרמב"ם ודאות ותוקף בענין האמונה למשיח.

הרמב"ם כותב בהלכות יסודי התורה¹⁷, שיש הבדל בין נבואת משה לשאר הנביאים: נבואתו של משה, נתאמתה לפנינו בסיני, על ידי שכל בני ישראל ראו שהוא נביא אמת. "עינינו ראו ולא זר ואזינו שמעו ולא אחר". לכן בשביל להוסיף תוקף וודאות בגאולה, הרמב"ם מוסיף ומדגיש "ובמשה רבינו" שנבואתו היא נבואה כזו שמביאה "נאמנות"¹⁸ שהיא עומדת לעולם¹⁹.

הרמב"ם's משה has a stronger תוקף in that that we all saw it clearly displayed by סיני.

וְשָׁב ה' אֶלְקֵינוּ

Why is the proof of "ושב ה'" ("Hashem will return your captives") the first proof?

בפסוק זה נכתבה ההבטחה על הגאולה באופן ברור ומפורש, ואין צריך שום דרשות בשביל להבין שהפסוק מדבר על הגאולה. ורק כך יכול הרמב"ם לפסוק ש"וכל מי שאינו

17. פ"ח.

18. רמב"ם שם.

19. לקו"ש הח"י עמ' 281.

מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר אלא בתורה ובמשה רבינו". שאת זה אפשר לומר ולפסוק רק על דברים המפורשים בתורה²⁰.

This is the strongest 'ראי', because it is something that is stated clearly in the תורה.

ואלו הדברים המפורשים

Which proof is "Clear in the Torah and includes all the words of the nevi'im"?

גדרו של משיח הוא שמביא לשלימות קיום התורה והמצוות (ראה לעיל). ומובן אם כן, שעיקר הראי' על הגאולה היא הפסוק שבו מדובר על השיבה מן הגלות, שעיי"ז יהי' אפשר לקיים התורה בשלימות. ולכן, "אלו הדברים – השיבה מן הגלות – הם כוללים כל הדברים שנאמרו על ידי כל הנביאים".

ורק לאחר מכן מוסיף הרמב"ם גם פרטי הדברים אודות גאולה זו. א) ששיבה זו תהי' על ידי מלך המשיח, "משיח האחרון", כמבואר בנבואת בלעם. ב) בימיו יקויים מה שכתוב בערי מקלט "כי ירחיב . . . ויספת לך עוד שלש ערים"²¹.

will be fulfilled – יקויים the returning – השיבה

משיח's main accomplishment is שלימות קיום תומ"צ. It therefore follows that the main ראי' for משיח is from 'ושב ה' אלקך', which will facilitate the שלימות קיום תומ"צ. The other two ראיות are merely about specific details regarding משיח's coming.

20. לקר"ש שופטים חל"ד שיחה ג'.

21. שיחת ש"פ לך לך תנש"א.

Also in the story of Bilam, Moshiach is mentioned. There the Torah tells us of a prophecy regarding two Moshiachs – about the first Moshiach who was Dovid *Hamelech* who saved the Yidden from the hands of their oppressors in Eretz Yisroel. And the last Moshiach who will stand up from his sons who will save the Yidden from the hands of the Esav in the end of the days of *Golus*.

אִף בְּפָרְשֵׁי בְלָעָם
נֶאֱמַר, וְשֵׁם נְבִיא בְּשֵׁנֵי
הַמְּשִׁיחִים - בְּמִשִּׁיחַ
הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא דָּוִד,
שֶׁהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל
מִיַּד צָרִיהֶם, וּבְמִשִּׁיחַ
הָאַחֲרוֹן שֶׁעֹמֵד מִבְּנֵי
שְׂמוּשֵׁי אֶת יִשְׂרָאֵל
מִיַּד בְּאַחֲרוֹנָה.

וְשֵׁב ה' אֶלְקֵינוּ . . אִף בְּפָרְשֵׁי בְלָעָם

What does the proof from nevuas Bilaam add to the belief in Moshiach (over the first proof)?

המעלה שיש בהראיה מפרשת בלעם היא, שכאן מוצאים שהתורה מדברת לא רק על הגאולה אלא גם על מלך המשיח. וכמו שהרמב"ם ממשיך לבאר את הפסוקים בפרשת בלעם על (דוד – משיח הראשון, ועל) מלך המשיח. ומכאן מגיעה החובה להאמין ולצפות למשיח ולא רק על הגאולה²².

ולהעיר שסדר זה ברמב"ם בראיות על הגאולה, מתאים גם עם סדר מן הקל אל הכבד: הפסוק הראשון – "ושב ה' אלקינו וגו'" – מדגיש בעיקר את הגאולה מן הגלות, ואילו בפרשת בלעם הדגש הוא על הגאולה – מעלת ושלימות הגאולה כשלעצמה. שהרי אינו מוזכר בפסוקים אלו ענין הגלות כלל, אלא מתואר מצב של חירות בעילוי אחר עילוי²³.

comes – מגיעה the advantage – המעלה enemies – צריהם that saved – שהושיע
the focus – הדגש

This 'רא' proves that there is a מלך המשיח in whom we must believe, and whom we must anticipate.

22. לקו"ש שופטים חל"ד שיחה ג'.

23. שיחת ש"פ בלק תנש"א.

פְּרִשְׁת בְּלָעַם

Why does the Rambam mention that the second proof is from “Parshas Bilaam”?

בטעם הדבר שהרמב"ם מדגיש שהדבר נאמר "בפרשת בלעם" דוקא, יש לומר:

עיקר נבואתו של בלעם הי' אודות מפלתם של האומות, ושליטת ישראל עליהם. ולכן מדגיש הרמב"ם 'פרשת בלעם', שזה שנבואה זו באה על ידי בלעם – נביאם של אומות העולם, מגדיל את ה'נצחון' והישועה של הגאולה. והוא על דרך מאמר רז"ל²⁴ "והיינו דאמרי אינשי מיני' ובי' אבא ניזיל בי' נרגא" (שמתוך היער לוקחים את העץ המשמש לידית של הגרון הגודע אותו – את העץ)²⁵.

מפלהם – downfall ושליטת – rulership מגדיל – greatens דאמרי אינשי מיני ובי' אבא ניזיל
בי נרגא – and this is what people say, that the ax that chops down the trees of the forest, comes
that he fought – שלחם prepared הכין – רכין similar שדוגמת – שדוגמת from the forest itself
שכבש – that conquered – שכבש

The fact that this נבואה was delivered by a גוי, namely גוים, underscores the victory of the אידן over בלעם.

וְשֵׁם נְבִיא פְּשֵׁי הַמְּשִׁיחִים

Why does the Rambam need to mention that there are two Moshiachs?

זה שהרמב"ם מזכיר כאן שיש שני משיחים, – משיח הראשון שהוא דוד כו', אף שבהלכות אלו מדברים על הלכות משיח האחרון, הוא מפני שבמלך המשיח עצמו יש גם דוגמת ענין 'שני המשיחים': (א) לפני שיבנה ביהמ"ק – כשהוא עדיין "בחזקת משיח", (- בדוגמת דוד שלא בנה המקדש בעצמו, אלא הכין הכל לבנין ביהמ"ק, וענינו של דוד הי' שלחם מלחמות כו'); (ב) כשהוא משיח ודאי, ש"בנה מקדש במקומו".

Within השני המשיחים' מלך המשיח there exists a microcosm of משיח ודאי – his being בחזקת שהוא משיח משיח –

24. סנהדרין לט, ב.
25. לקו"ש הח"י עמ' 283.

בְּמִשִּׁיחַ הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא דָּוִד

Why is Dovid called the first moshiach (and not Moshe Rabbeinu)?

גדרו של משיח הוא להביא למצב שיהיה שלימות בקיום דיני התורה. ענין זה נעשה בפועל על ידי דוד המלך, שכבש את ארץ ישראל [שהביא השלימות של מלחמות ה' (היינו מחיית עמלק), ובניית בית הבחירה (דוד עשה את כל ההכנות לבנין המקדש)]; משא"כ הפעולה של משה רבינו (גואל ראשון) – הוצאת בני ישראל ממצרים, לא הביאה את שלימות קיום התורה והמצוות²⁶.

דוד specifically receives the title 'משיח הראשון',
because he facilitated קיום תומ"צ²⁶.

And there in *Parshas Balak* it states as follows:

“I see him, but not now,” is about Dovid who would conquer Moav at a later time.

“I recognize him, but it is not near.” This is King Moshiach who is to come many years after Dovid.

“A star shall go forth from Yaakov” is Dovid who will cause the *mazel* of the *Yidden* to shine.

“and a staff shall arise in Yisroel” is King Moshiach for a king carries a scepter.

“He will crush some of Moav’s princes,” is Dovid. As it says in *Navi Shmuel* **“And he (Dovid) beat Moav and measured them with a rope.”**

“And he will rule all of the descendants of Sheis,” is King Moshiach. About whom it is said in *Zecharia*, **“He will rule from sea to sea”** – the entire world – commanding everyone to follow Hashem.

“And Edom will be inherited” by Dovid. As it says in *Navi Shmuel* **“And Edom became the servants of Dovid.”**

“And Seir, their enemy, will be inherited,” by King Moshiach. As it says in *Ovadia* **“Saviors will go up on Har Tzion** to judge the mountains of Esau (who lives in Seir).”

וְשֵׁם הוּא אוֹמֵר
 “אֶרְאֶנּוּ וְלֹא עֵתָהּ” – זֶה
 דָּוִד; “אֲשׁוּרֵנּוּ וְלֹא קְרוֹב”
 – זֶה מְלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחַ. “דָּרֹךְ
 בּוֹכֵב מִיַּעֲקֹב” – זֶה דָּוִד;
 “וְקָם שִׁבְטֵ מִיִּשְׂרָאֵל” –
 זֶה מְלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחַ. “וּמַחֲזִין
 פְּאֵתָי מוֹאָב” – זֶה דָּוִד,
 וְכֵן הוּא אוֹמֵר “וַיִּדֶךְ אֶת
 מוֹאָב, וַיִּמְדֹּם בַּחֶבֶל”;
 “וַיִּקְרַקֵר כָּל בְּנֵי שֵׁת”
 – זֶה הַמְּלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחַ,
 שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ “וּמִשְׁלוֹ
 מִיַּם עַד-יָם”. “וְהָיָה
 אֲדוֹם יְרֵשָׁה” – זֶה דָּוִד,
 שֶׁנֶּאֱמַר “וְהָיָה אֲדוֹם
 לְדָוִד לְעַבְדִּים וְגו’”;
 “וְהָיָה יְרֵשָׁה [יִשְׁעִיר
 אִיבִיו]” – זֶה הַמְּלֶכֶךְ
 הַמְּשִׁיחַ, שֶׁנֶּאֱמַר “וְעָלוּ
 מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן,
 וְלִשְׁפַט אֶת הַר עֵשָׂו”:

Bilaams (fourth) prophesy – “The end of days”:

במדבר כד:	
He took up his משל and said, "The words of Balaam, son of Beor, the words of a man with an open eye.	10. וַיֵּשֶׂא מִשְׁלוֹ, וַיֹּאמֶר: נָאִם בְּלַעַם בְּנֹו בְעֹר, וְנָאִם הַגָּבֵר שְׂתָם הָעֵינַי:

<p>The words of the one who hears hashem's sayings and knows the thoughts of the Most High; who sees the vision of the Almighty, fallen yet with open eyes.</p>	<p>נָאֵם, שָׁמַע אֲמַרִי אֶל, וַיִּדַע דַּעַת עֲלֵיוֹן; מַחְזֶה שְׁדֵי יַחְזֶה, נִפֹּל וְגִלּוֹי עֵינָיִם:</p>	<p>טז.</p>
<p>I see it, but not now; I look at it, but not soon. A star has gone forth from Yakov, and a scepter will arise from Yisrael which will crush the princes of Moav and uproot all the children of Shes.</p>	<p>אֲרָאֵנּוּ וְלֹא עֵתָהּ, אֲשׁוּרֵנּוּ וְלֹא קָרוֹב; דֶּרֶךְ כּוֹכֵב מִיַּעֲקֹב, וְקֵם שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל, וַיַּחַץ פְּאֵתֵי מוֹאָב, וַיִּקְרַקֵּר כָּל בְּנֵי שֵׁשׁ:</p>	<p>יז.</p>
<p>Edom shall be possessed, and Seir shall become the possession of his enemies, and Yisrael will be victorious.</p>	<p>וְהָיָה אֶדוֹם יִרְשָׁהּ, וְהָיָה יִרְשָׁהּ שְׁעִיר אֵיבָיו; וְיִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה חַיִּל:</p>	<p>יח.</p>

What do the four parts of Bilaam's prophesy allude to?

הרמב"ם לומד מדברי נבואתו של בלעם, את סדר פעולותיו של משיח, וכן את סדר התגלותו של משיח (כדלהלן).

(1) "אשורנו" – ('הנני רואה אותו') – בלעם מתנבא כאן בתחילה שהוא רואה את משיח עצמו.

(2) קם שבט מישראל – (התנשאותו על ישראל) – אח"כ, בלעם ממשיך, ורואה את פעולתו של משיח על עם ישראל, וזהו שאומר "קם שבט מישראל";

אח"כ, בלעם רואה את פעולתו של משיח על אומות העולם. וזוה שני שלבים:

(3) קרקר כל בני שת – (פירושו: ענין הכאה) – שלב א': משיח ימשול על הגויים באופן של כפיה – בעל כרחם. [וכן כשאומר בנוגע למשיח "ומשלו מים עד ים", הביטוי "ממשלה" מורה על שליטה בהכרח. ולא שמקבלים ברצון את מלכותו של המלך];

(4) והיה ירשה שעיר אויביו – שלב ב': אח"כ, האומות יקבלו ברצון (ויכירו מצד עצמם) את מלכותו של משיח, – (שהלשון "ירושה" מורה על דבר קרוב).

והנה, ד' ענינים אלו שבנבואת בלעם, מתאימים עם סדר התגלותו של משיח כמו שהרמב"ם כותב בהלכה ד':

(1) "אשורנו" – "אם יעמוד מלך מבית דוד . . . – שבזה מדובר אודות גדרו של משיח בעצמו, שהוא מלך מבית דוד, והוגה בתורה וכו';

(2) קם שבט מישראל – "ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה" – שבזה מדובר אודות השפעתו על בני ישראל, שהוא מחזק את ישראל, וגם באופן של "ויכוף", שזה מתאים עם הפסוק "קם שבט מישראל", "ש"שבט" פירושו "מלך רודה ומושל" (רש"י);

3) קרקר כל בני שת - "וילחם מלחמת ה'" - שבזה מדובר (בתחילה), שיהי שליטה בדרך של הכאה ונצחון (כנ"ל); ואח"כ,

4) והיה ירשה שעיר איביו - "ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד" - שבזה מדובר אודות המצב שמשיח ימלוך על האומות לרצונם וכו' כנ"ל. וכמו דברי הרמב"ם בסוף הפרק: "כשיעמוד המלך המשיח באמת ויצליח וירום וינשא, מיד הם כולם חוזרין ויודעים ששקר נחלו אבותיהם ושנביאיהם ואבותיהם הטעום".

[וגם כאן רואים את שייכותו של משיח לדוד, שגם אצל דוד היה אותו הסדר (וכמו החלק הראשון של נבואת בלעם) שהופיע איש מורם מעם והחל להנהיג את ישראל ונלחם בפלשתים והכה אותם וכאשר הניח לו ה' מכל אויביו החל להכין את בנין המקדש ועד לבנין בפועל ע"י שלמה. וכשם שכך היה הסדר אצל דוד, כך יהיה גם אצל משיח].

rule - ימשול - forcibly - בהכרח -	his leadership - התנשאותו - shows - מורה -	in other words - ובכן - the expression - הביטוי -	activities - פעולותיו - against their will - בעל-כרחם -
רוגה - "ארעות"	about - אודות -	fit - מתאימים -	and they will recognize - וכירו -
tricked - הטעום - to lead - להנהיג -	inherited - נחלו - started - והחל -	his effect - השפעתו - above the rest - מורם מעם -	what needs fixing - ברקה - appeared - שופיע -
		gave him rest - הניח -	

As described in רמב"ם as...	משיח's accomplishments	The words of the פסוק
'אם יעמוד מלך מבית דוד'	משיח himself	אשורנו
'...ויכוף כל ישראל'	אידן His influence over	קם שבט מישראל
'...וילחום מלהמות ה'	His ruling over גוים by force	קרקר כל בני שת
'...ויתקן את העולם כולו'	His ruling over גוים by their will	והי' ירשה שעיר איביו

הלכה ב

Also, an even stronger proof that Moshiach has to come, **with regard to the Orei Miklat, it** (the Torah) says in Parshas Shoftim:

“When Hashem your G-d will expand your borders of Eretz Yisroel.”

The *possuk* continues: “Then you must add three more cities of Orei Miklat in the newly conquered area.”

This mitzvah was never yet fulfilled. And Hakadosh Baruch Hu would not give a mitzvah for no purpose.

With regard to the words of the *nevi'im* after Moshe there is no need to bring more proof, for all their *seforim* are filled with mention of this matter that Moshiach will come.

אף בערי מקלט הוא
אומר "אם ירחיב ה'
אלקיך את גבולך ויספת
לך עוד שלש ערים
ועל השלש האלה"²⁷;
ומעולם לא היה דבר
זה, ולא צוה הקדוש
ברוך הוא לתתו.
אבל בדברי הנביאים,
אין הדבר צריך ראיה,
שכל הספרים מלאים
בדבר זה:

אף בערי מקלט . .

What does the proof from arei miklat add to the belief in Moshiach (over the first two)?

הראיה מערי-המקלט לא באה בשביל להוסיף עוד פרטים באמונה בביאת המשיח וגאולת ישראל. אלא ענינה של ראיה זו היא לתת תוקף מיוחד וודאות מוחלטת לענין הגאולה יותר מב' הראיות הקודמות (על הגאולה ועל מלך המשיח) ולאמונה בהם. וזהו ע"י שפסוק זה הופך את הגאולה לחלק ממצוות התורה.

והביאור: הראיה הראשונה נכתבה בתורה באופן של הבטחה. הקב"ה מבטיח שיבוא זמן שבו הקב"ה ישיב אותנו לארץ ישראל ויקבץ נדחי ישראל. והנה, אף שכל מה שכתוב בתורה הוא נצחי וכמו שכתב הרמב"ם בהלכות מגילה ש"חמישה חומשי תורה... אינן בטלין לעולם", אבל הקיום והנצחיות של הבטחה זו יכולה להיות ברוחניות ולא על פי פשוטו של מקרא. וכמו שזה בנוגע לסיפורים שכתוב בתורה, הרי הסיפור עצמו קרה לפני הרבה זמן ופעם אחת בלבד, והנצחיות שבסיפור הוא ברוחניות או בהוראה הנלמדת ממנו וכו'. כן הוא גם בהבטחות, שיכול להיות שלא יקרה כפשוטו. ועוד יותר שיכול להיות שלא

27. ראה דברים יט, ח"ט.

יתקיים בכלל בפועל, וכמו שמצינו בברייתא על הפסוק "עד יעבור עמך ה' עד יעבור עם זו קנית", שמלמד שהבטיחה תורה שכשיעלו בני" עם עזרא מבבל, יהיה להם ניסים כמו שכונסו לארץ בימי יהושע אלא שבפועל לא היה כן בגלל החטאים של בני".

זאת אומרת שמצד הראיה הראשונה עדיין אין אנו יכולים להיות בטוחים בוודאות גמורה שהגאולה אכן תבוא ותתרחש כפשוטו בעולם הזה בגשמיות.

הראיה השנייה נאמרה על ידי נביא (בלעם), וגם בנבואה לאו דוקא שיתקיים בפועל בגשמיות. הכלל בנבואה הוא, שאם זה נבואה לרעה או (אפילו) אם זה נבואה לטובה אלא שהיא רק בין הקב"ה ובין הנביא – פי' שעדיין לא נאמרה ע"י הנביא לבני ישראל, אז לאו דוקא שיתקיים. (ורק 1) נבואה לטובה 2) שכבר נאמרה ע"י הנביא בדיבור, חייבת להתקיים. זאת אומרת, שמצד אחד אנחנו יכולים להיות בטוחים שהגאולה תבוא בגשמיות כיון שזהו נבואה לטובה שכבר נאמרה ע"י הנביא, אבל עדיין חסר בתוקף הדבר כיון שנבואה בעצם לא חייבת להתקיים, רק שהקב"ה קבע שנבואה עם פרטים מסוימים ובאופן מסוים יהפכו את הנבואה לנצחית בגשמיות. ובמילים אחרות, אף שבפועל מצד פרטי הנבואה אין לנו ספק כלל שהגאולה תהיה בפועל בגשמיות, זהו רק תוקף 'טכני', מצד כללי הנבואה, אבל אינו מתחייב מצד הגאולה עצמה.

ותוקף זה ניתוסף ע"י הראיה השלישית. שכיון שכאן הגאולה היא מצוה בתורה ומצווה לא רק שבפועל אינה משתנית ומוכרח שיתקיים בגשמיות, אלא גם בעצם אין שייך שיהיה אחרת. היינו אין בכלל נתינת מקום שאולי יהיה באופן אחר. דכמו שבהקב"ה אין שינויים כך גם במצוות שצווה את בני" לא שייך שינוי.

וכך גם הגאולה, לא רק שבפועל היא תקרה ולא שייך שינוי (בגלל פרטים 'טכניים'), אלא עוד יותר שמצד עצם הגדר והמהות של גאולה שהיא מצוה בתורה, לא שייך שיתקיים רק ברוחניות אלא מחויב שיקרה בגשמיות בעולם הזה הגשמי²⁸.

and	and you will add	ויספת	you border (land)	גבולך	make bigger	ירחיב
happened	for ever	נצחי	changes	הופכת	for nothing	להרו
this means	זאת-אומרת	because	will go up	בגלל	that you acquired	קנית
needs	חייבת	still	actually	אכן	total	גמורה
technically	שכפועל	certain	מסויימים	made it	קבע	to be fulfilled
		most	ומוכרח	change	משתנות	

This 'רא' achieves that משיח now assumes the validity of a מצוה, which – as opposed to a story or even a תורה in נבואה – must materialize, in actuality.

ערי מקלט

Why will arei miklat be necessary during the Geula if there will no longer be any murder/death?

(1) שיטת החינוך: הוספת שלש ערי מקלט (נוספים) לע"ל – הוא גזירת הכתוב, ואכן אין שום סיבה או שימוש לערי מקלט לע"ל.

(2) שיטת השל"ה: הוספת שלש ערי מקלט יהיה רק בתקופה הראשונה, כשהעולם יתנהג כמנהגו הטבעי, ויהי' שייך ענין הרציחה (ר"ל), ולכך יצטרכו לערי מקלט, בכדי שינוס שם כל רוצח נפש בשגגה.

(3) שיטת החסידות: הוספת ערי מקלט לעתיד לבא יהיה עבור אלו שהרגו נפש בשגגה לפני זה – בזמן הגלות. ובהיותם לע"ל בארץ קיני קניזי וקדמוני, יצטרכו לגלות להערי מקלט.

ואינו מובן, דהרי לע"ל לא יהי' שום רע, ובכך, ה'גואל הדם' לא ירדוף את הרוצח כדי להרגו. וא"כ, אין צורך להרוצח לנוס להערי מקלט להציל עצמו, ושוב קשה, לעתיד לבוא לא יהיה צורך להערי מקלט?

אלא י"ל שה'גואל הדם' ירדוף את הרוצח מצד המצוה שיש מן התורה שירדוף אחר הרוצח, וע"כ יש צורך שהערי מקלט גם לע"ל – עבור אלו שרצחו בזמן הזה²⁹.

שימוש – use יתנגד – act יצטרכו – will need שינוס – flee ירדוף – chase

There are three explanations as to the function of ערי מקלט when משיח comes: a) It's merely a גזירת הכתוב, b) Only in the first phase of משיח will they exist, when murder will still be possible, and c) For those who murdered unintentionally during גלות.

29. לקו"ש חכ"ד ע' 110.

הלכה ג

And it should not come to your mind that the king, Moshiach will need to perform miracles and do wonders in order for him to prove himself to be Moshiach and introduce new things into the world or bring the dead back to life (*tehiyas hameisim*) or similar things like these that are supernatural or new in the world, like the fools who take the words of Torah and twist them for their own purposes say. This is surely not so.

We can easily prove this, for Rabbi Akiva was one of the greatest sages of the Mishna, and he (Rabbi Akiva) was an arms-bearer of Ben Kuziva the king. And he would say that he (Ben Kuziva) is the King Moshiach. And he and all the Sages of his generation considered him, Ben Kuziva to be the King Moshiach until he was killed because of sins. Once he was killed, they realized that he was not Moshiach. And the Sages did not ask of him at any point for a sign or miracle as proof that he was indeed the Moshiach.

וְאֵל יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ
שֶׁהַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ צָרִיךְ
לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים,
וּמַחֲדֵשׁ דְּבָרִים בְּעוֹלָם,
אוּ מַחֲיֵה מֵתִים,
וּכְיֻצָּא בְּדָבָרִים אֱלוֹ
וְשֶׁהַמְּפֹשִׁים אוֹמְרִים;
אִין תְּדַבֵּר בְּךָ - שְׁתַּחֲרִי
רַבִּי עֲקִיבָא חָכֵם גָּדוֹל
מִחֲכָמֵי מִשְׁנֵה הָיָה,
וְהוּא הָיָה נוֹשֵׂא בְלִיּוֹ שֶׁל
בֶּן כּוּזִיבָא הַמֶּלֶךְ, וְהוּא
הָיָה אוֹמֵר עָלָיו שֶׁהוּא
הַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. וְדִמְיָה
הוּא וְכָל חֲכָמֵי דְדוֹר
שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ,
עַד שֶׁנִּהְרַג בְּעוֹנוֹתָי;
בִּיּוֹן שֶׁנִּהְרַג, נֹדַע לָהֶם
שֶׁאֵינּוּ, וְלֹא שֶׁאֵלוֹ מִמֶּנּוּ חֲכָמִים, לֹא אוֹת וְלֹא מוֹפֵת.

וְאֵל יַעֲלֶה . . לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים

Why is it not necessary for Moshiach to perform miracles?

כנ"ל כמה פעמים שתפקידו של משיח אינו לעשות ניסים ונפלאות, אלא תפקידו הוא להביא לשלימות בקיום התורה והמצוות.

ולכן מובן, שהדרך לזהות האם אדם מסויים הוא "בחזקת משיח", הוא (לא ע"י שהמשיח יעשה ניסים וכיו"ב, אלא) ע"י פעולותיו המביאים לחיזוק התורה והמצוות. ועל זה מביא הרמב"ם גם ראי' מבן כוזיבא, שרבי עקיבא (ולפי גירסא א' "וכל חכמי דורו") חשבו אותו להיות משיח, ולא בקשו ממנו לא אות ולא מופת.³⁰

30. לקו"ש הח"י עמ' 280.

אל יעלה על דעתך – don't think נושא – carry דיננה – assumed לזהות – identify
חשבו – considered

שלימות קיום תומ"צ's main task is achieving, so it is irrelevant whether he can perform miracles.

שְׁהָרִי רַבִּי עֲקִיבָא . . הָיָה נוֹשֵׂא בְלָיו . .

Why was Rabbi Akiva the arms-bearer of Ben Koziva?

הרמב"ם מביא ראיה מרבי עקיבא, שהוא האמין בבן כוזיבא המלך שהוא המלך המשיח, ולא ביקש ממנו שום אות או מופת. הרמב"ם מזכיר לפני זה שרבי עקיבא היה נושא כליו של בן כוזיבא, אבל ענין זה, אינו חלק מהראיה ש'היה אומר עליו שהוא מלך המשיח, אלא הוא בדרך אגב.

והסיבה שרבי עקיבא נשא את הכלים (כלי המלחמה) של בן כוזיבא המלך, היה, משום שזה היה בשביל מלחמת הצלה של בני ישראל וארץ ישראל. וקרוב לומר, שהמלחמה היתה פקוח נפש, כדי למנוע הריגות (וגזירות)³¹.

האמין – believed לברע – לכולי עלמא שסברו – that held לפחות – at least

This is a parenthetical note, unrelated to ר"ע's belief in בן כוזיבא as משיח. He carried כוזיבא's weapons because the war was one that was crucial to saving Jewish lives.

וְדִימָה . . וְכָל חַכְמֵי דְדוֹרָא שֶׁהוּא תְּמַלְךְ הַמְּשִׁיחַ

Did all of the sages really believe that Ben Kosiva was Moshiach?

לכו"ע ואפילו לדעת הרמב"ם היו חכמים באותו הדור שסברו שאינו משיח. ומה שכתב הרמב"ם כאן "וכל חכמי דורו" – יש לומר:

1. שבתחילה סברו כל החכמים שבן כוזיבא הוא משיח, ואח"כ חלק מהחכמים שינו את דעתם, כיון שסברו שמשיח צריך לעשות אותות ומופתים, (וכמו שפסק הראב"ד כאן). אבל הרמב"ם שלא פוסק כמוהם (אלא כרבי עקיבא) כתב וכל חכמי דורו, כיון שאינו מסכים לסיבה ששינו את דעתם.

2. רוב חכמי ישראל חשבו כך, או לפחות "גדולי" החכמים³².

31. לקו"ש חכ"ז עמ' 199.

32. לשון הרמב"ם ה' תעניות פ"ה ה"ב.

33. לקו"ש חכ"ז עמ' 200.

- There are two interpretations of the above: a) Originally all חכמים believed that he was משיח, and later on some changed their minds.
b) Most חכמים, or alternatively the prominent חכמים, believed so.

עַד שְׁנֵהֲרַג בְּעוֹנוֹת

Who killed Ben Kosiva, and for what reason?

הרמב"ם בהלכות תעניות כותב שנהרג ע"י הרומיים, אבל הראב"ד כאן כותב שבית דין הרגו אותו.

הרבי מבאר את המחלוקת ביניהם, שלכולא עלמא המציאות היה שכן כוזיבא נהרג ע"י הגוים. רק שלראב"ד (שסובר שמשיח צריך לעשות אותות כבר בתחית התגלותו) בן כוזיבא היה חייב מיתה בבית דין של יהודים, רק שבפועל נהרג ע"י הגוים.

פירוש: הראב"ד פוסק (כהגמ' בסנהדרין, וכדעת רבי יוחנן בן תורתא) שמשיח צריך לעשות אותות ומופתים מיד בתחילת התגלותו, שזה אומר שכן כוזיבא בתור מלך המשיח היה צריך לעשות את כל ההחלטות שלו על פי 'מורח ודאין'³⁴. וכיון שהחכמים בדקו וראו שכן כוזיבא אינו 'מורח ודאין' והבינו שכן כוזיבא החליט לצאת למלחמה עם העמים בלי ה'הסכמה וודאות' של 'מורח ודאין', ובמלחמה זו נהרגו כמה וכמה מבני ישראל, הרי זה גרם שיהיה לו דין של רודף, ונתחייב מיתה ע"י בית דין. כך שכן כוזיבא כבר היה 'בר קטלא' (חייב מיתה וכאילו מת) בבית דין. רק שהמציאות בפועל (גם לשיטת הראב"ד) היתה, שכן כוזיבא נהרג ע"י האומות.

ולשיטת הרמב"ם (ע"פ דעת רבי עקיבא) שמשיח אינו צריך לעשות אותות ומופתים, ובכלל זה, לא הי' צריך לעשות המופת של 'מורח ודאין', הרי פשוט, שזה שהיציאה למלחמה לא היתה על פי מורח ודאין, אינו דבר שלילי שעשה, שבגלל זה יתחייב מיתה. ולכן, לרמב"ם בן כוזיבא (1) נהרג בעוונות, (2) ע"י האומות³⁵.

smells and judges – מורח ודאין	the fact – המציאות	the romans – הרומיים
dead – קטלא	caused – גרם	agreement – הסכמה
		decided – החלט
		checked – בדקו
		wrong – שלילי

Even according to the ראב"ד who writes that ב"ד killed him, he was in fact killed by the גוים. It is only that he was also חייב מיתה in ב"ד; being that the ראב"ד is of the opinion that משיח must

34. סנהדרין צג, ב.
35. לקוש' חכ"ז ע' 200.

perform miracles, and evidently בן כוויבא was not 'מורח ודאין', he was therefore חייב מיתה for the lives of אידן that were lost during the war. However, the רמב"ם is of the opinion that משיח need not perform miracles, and therefore he writes that בן כוויבא was 'נחרג בעוונת'.

But rather **the main idea of this matter** of Moshiach is **this: that this Torah, its decrees and its laws, are forever and ever.** This means that **we may not add to them or take away from them.** Anyone who **adds or takes away** from the Torah or its mitzvos **or reveals a new misinterpretation of the Torah, removing the practical acts of the mitzvos,** such as Yoshke, **who were surely wicked and a heretic** (someone who revolts against Hashem). The opposite is actually true—Moshiach will help us do Torah and mitzvos better than ever before!

וְעִקַּר הַדְּבָרִים, כָּכָה
הֵן: שְׁהַתּוֹרָה הַזֹּאת
חֻקֶיהָ וּמִשְׁפָּטֶיהָ לְעוֹלָם
וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים, וְאִין
מוֹסִיפִין עָלֶיהֶן, וְלֹא
גוֹרְעִין מֵהֶן; וְכֹל הַמוֹסְרֵי
אוֹ גוֹרְעֵי, אוֹ שְׁגֵלָה פָּנִים
בַּתּוֹרָה וְהוֹצִיא הַדְּבָרִים
שְׁלֵמֵצוֹת מִפְּשׁוּטָן -
הָרִי זֶה בְּיַדָּי בְּרֵא
וְרָשָׁע וְאַפִּיקוֹרוֹס:

שְׁהַתּוֹרָה הַזֹּאת . . . אִין מוֹסִיפִין עָלֶיהֶן, וְלֹא גוֹרְעִין מֵהֶן

How does this fit with the Gemara that says “Mitzvos will be nullified in the future”?

יש שסוברים שהמאמר חז"ל הזה מדבר על תקופת תחיית המתים בלבד, ואילו בימות המשיח ינהגו המצוות. כך גם פוסק רבנו הזקן³⁶: “מה שאמרו רז”ל דמצוות בטלות לעתיד לבוא - היינו בתחיית המתים, אבל לימות המשיח קודם תחיית המתים אין בטלים”. וראיה לזה, שמדובר במפורש על קיום מצוות ועל הלכות שונות שיהיו בימות המשיח, ואי אפשר לומר שאז “מצוות בטלות”³⁷.

אבל עדיין קשה ותמוה, איך שייך שיהיה שינוי בתורת ה' שהיא נצחית בתקופה של תחיית המתים!?

וההסברה בזה: הגדר ד"מצוות" הוא: ציווי - הוראה - שניתנת מ"מִצְוָה" - שהוא מציאות אחת, ל"מִצְוָה" - מציאות נפרדת. ובענייננו, בזמן הזה בני ישראל הם כמו מציאות נפרדת מהקב"ה, ולכן צריכים ציוויים, כדי שנדע מהו רצונו של הקב"ה, איך נתנהגו בני".

משא"כ לעתיד לבוא הקשר שלנו עם הקב"ה יהיה באופן של אחדות אמיתית, שבני"ה והקב"ה הם מציאות אחת, ולא יהיה שייך הגדר דציווי לאדם (כיון שאינו מציאות בפ"ע),

36. אגה"ק סכ"ו.

37. ראה באגה"ק שם וכן בשדי חמד' שם.

כי אם, שהוא מציאות רצונו של הקב"ה, שבוודאי מתקיים בפועל (בדרך ממילא) ע"י המציאות דהמצוות...³⁸.

someone that commands – מצוה	liar – בדאי	שגילה פנים – 'הוצפה'	take away – גורעין
act – יתנהגו	separate – נפרדת	someone that gets a command – מצוה	

Although we are told that 'מצוות בטלות לעתיד לבוא', what this means is that לע"ל the concept of 'מצוות', which involve a מצוה and a מצויה, will cease to exist, and instead we will fulfill the will of ה' automatically due to our being completely unified with Him.

הלכה ד

And when a person who is in the position of a king, will rise up from the House (family) of Dovid Hamelech, and he delves deeply and toils in Torah and makes himself busy with mitzvos all the time, as did Dovid his ancestor. He will follow both Torah Shebichsav and Torah SheBal Peh. **And** in addition to being perfect in Torah and mitzvos himself, **he will compel all of Am Yisroel to walk in it**, in the way of the Torah and mitzvos. He will **repair the cracks in the observance.** **And, he will begin to fight the wars** for the sake of Hashem. The king of *beis Dovid* who occupies himself with all this is **considered to be Moshiach.**

וְאִם יַעֲמֹד מֶלֶךְ מִבֵּית דָּוִד הַזֶּה הוֹנֵה בַתּוֹרָה וְעוֹסֵק בְּמִצְוֹת כְּדוֹד אָבִיו, כְּפִי תּוֹרָה שֶׁבְכָתָב וְשֶׁבְעַל פֶּה, וְיִכַף כָּל יִשְׂרָאֵל לִילָךְ בָּהּ וּלְחַזֵּק בְּדַקָּהּ, וְיִלְחֶם מְלַחְמוֹת ה' – הָרֵי זֶה בַּחֲזֻקַת שְׁהוּא מוֹשִׁיָּח.

וְאִם יַעֲמֹד מֶלֶךְ מִבֵּית דָּוִד

What kind of king is the Rambam referring to?

אין הכוונה כאן על מלך בפועל שכבר מולך ויש לו את כל דיני המלכים. אלא הכוונה היא שמלכי בית דוד הם מלכים בעצמם, דהיינו, אף עם אם אינם מולכים בפועל על עם ומדינה – וכמו עכשיו בזמן הגלות, עדיין יש להם את ענין המלוכה. וזהו מצד ההבטחה שהבטיח הקב"ה לדוד על נצחיות מלכות בית דוד³⁹. ולכן גם כאן אף שמדבר על משיח קודם אפילו שהוא בחזקת משיח, מ"מ כיון שמשיח הוא מזרע דוד, קוראו מלך, כיון שלמשיח יש את ענין המלוכה גם בלי שימלוך בפועל על עם.

מלך is referred to as a מלך even before he has a kingdom, by virtue of his descent from המלך דוד, which makes him a מלך בעצם.

הוֹגָה בַּתּוֹרָה

Why is the first condition for Moshiach that he must "delve deeply in Torah"?

הוגה בתורה – זוהי מעלתו הראשונה של משיח, שמענין זה נובע הכח לגאול את ישראל⁴⁰.

והנה הסיבה לזה (שמעלתו הראשונה והחשובה ביותר של המלך המשיח, צריכה להיות ש"הוגה בתורה"), הוא מפני, שבכדי שמשח יוכל לגאול את ישראל מן הגלות – צריך הוא להיות למעלה ממיצרי וגבולי הגלות, בכל מציאותו. והנה ה"תורה קדמה לעולם", ולכן רק באם המלך המשיח הוא הוגה בתורה – ביכלתו לגאול את ישראל, ולהוציאם מגדרי ומיצרי הגלות⁴¹.

comes out – טבע naturally – בעצם rules – מולך

Since משיח is הוגה בתורה, and is therefore unaffected by the limitations of the world, being that 'תורה קדמה לעולם', therefore he has the ability to redeem the אידן from גלות.

יָבֹהַ פֶּלַי יִשְׂרָאֵל לִילָךְ בְּהַ וּלְחֹזֶק בְּדָקָה

כאן הרמב"ם מדגיש שמשח ישפיע ממש על כל בני ישראל: לילך בה – לאלו שלא חטאו, צדיקים. ולחזק בדקה – לאלו שעברו ופרצו, בעלי תשובה⁴².

The words "לילך בה" allude to צדיקים, and the words "ולחזק בדקה" allude to בעלי תשובה.

וְיִלָּחֶם מִלְחָמוֹת ה'

What kind of wars will Moshiach wage?

ההתקרבות לזמן ביאת משיח צדקנו היא גם הסיבה להתגברות החושך בעולם – שבגלל התגברות הקדושה נעשית גם התגברות הלעו"ז שמנגד לביאת משיח צדקנו. ויש

40. לקו"ש ח"י עמ' 8.

41. לקו"ש חל"ה ע' 204.

42. לקו"ש ח"ח עמ' 326.

צורך ללחום עם המנגד, שזהו"ע "ילחם מלחמות ה'" עד ש"נצח"⁴³. היינו שמלחמה זו היא (גם) מלחמה רוחניית.

coming stronger – להתגברות – ופרצו – broke (the rules)

This also refers to a spiritual מלחמה against the darkness that reigns in the world.

If he, this person we consider Moshiach **does** bring all *Yidden* back to Yiddishkeit **and is successful** and then **he wins over all the nations surrounding** Eretz Yisroel and only then he **builds the Mikdash in its proper place**, and then after that he **gathers the dispersed of Am Yisroel** from around the world where they were sent into *golus*, **he is definitely Moshiach**.

And then **he will then correct the entire world** and everyone in it, including the gentile nations to **serve Hashem together** united in serving Him and no other god, **as it says in Navi Tzefaniah: For then when Moshiach will come I will transform the nations** of the world to speak a **purier language** (*lashon hakodesh*) **that they all will call upon the name of Hashem and serve Him alone with one purpose**.

אם עֲשֶׂה וְהַצְלִיחַ
וְנִצַּח כָּל הָאֻמוֹת
שֶׁסְּבִיבָיו, וּבָנָה מִקְדָּשׁ
בְּמִקְוֵמוֹ, וְקָבַץ נְדָחֵי
יִשְׂרָאֵל – הֲרֵי זֶה מְשִׁיחַ
בְּדַאִי. וַיִּתֵּן אֶת הָעוֹלָם
כֻּלּוֹ לְעִבּוֹד אֶת ה' בְּיַחַד,
שֶׁנֶּאֱמַר "כִּי אֲנִי אֶהְפֵּךְ
אֶל עַמִּים, שְׂפָה בְרוּרָה,
לְקַרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה',
וְלְעִבְדוֹ שְׂכֵם אַחֲרָי"⁴⁴.

ה

וּבְנָה מִקְדָּשׁ בְּמִקְוֵמוֹ

Who will build the Beis Hamikdash?

הרמב"ם פוסק, (וכן יש דיעה בחז"ל), שבית המקדש השלישי יבנה בידי (אדם, ובפרט ע"י) מלך המשיח⁴⁵. דהרי מצות עשה לבנות בית הבחירה, שהקב"ה ישכין שמו שם; לאידך רש"י ועוד⁴⁶ סוברים שהבית השלישי בנוי ומשוכלל, ויגלה וירד משמים, כך שבית המקדש השלישי יהי' בנין נצחי.

לקמן נביא 4 תיווכים בין שתי הדעות:

1. בית המקדש השלישי יבנה ע"י המשיח, ובתוכו יתלבש המקדש שירד מן השמים. ועל דרך מה שמצאנו אצל האש שעל המזבח⁴⁷, שמצד אחד הרי מצוה להביא אש מן ההדיוט, ובתוך האש הוא, התלבש אש מלמעלה⁴⁸.

44. ראה צפניה ג, ט.

45. ירושלמי מגילה פ"א ה"א. ויק"ר פ"ט, ו.

46. רש"י ותוספות סוכה מא, א. ונחומא פקודי יא. ילקוט תהילים רמז תתמח בסופו. זח"א כה, א.

47. יומא כא, ב.

48. לק"ש ה"ח עמ' 418; ח"א עמ' 98; ח"ג עמ' 84.

2. על הפסוק "טבעו בארץ שעריה"⁴⁹, אומר המדרש⁵⁰, ששערי בית המקדש 'טבעו' בארץ ונגנזו בהר הבית, וכאשר ירד בית המקדש השלישי מן השמים, יתגלו השערים ויעלו בחזרה אל מעל לאדמה, וייקבעו במקומם ע"י בני ישראל. ומכיוון שהמעמיד את הדלתות נחשב כאילו בנה את כל הבית, יקיימו בכך היהודים את מצוות בנין בית המקדש.
3. ידוע שיש שינוי בין מידות המקדש במשניות - מסכת מידות לבין המידות בנביא - ספר יחזקאל. דברים רבים בספר יחזקאל אינם ברורים והם בבחינת דברים סתומים, שאין בכוחנו להבין בפועל איך צריך לבנות. וכאן יבוא השילוב: אנחנו נבנה את בית המקדש על-פי מסכת מידות, ואותם "דברים סתומים" שבספר יחזקאל - הם ירדו ויבואו מן השמים⁵¹.
4. באם יהי' מצב של "זכו" - אזי יבנה המקדש על ידי הקב"ה; באם (ר"ל) יהי' מצב של "לא זכו" - אזי יבנה בית המקדש על ידי המלך המשיח⁵².
5. [בתורת החסידות⁵³ מודגש ביותר הצורך בשילוב של מעשי ידי אדם עם הגילוי מלמעלה, שכן זהו הדבר המיוחד והמאחד של הגאולה האמיתית והשלמה - החיבור בין 'עליונים' ל'תחתונים', בין מעשי ידי אדם לבין מעשי ידי הקב"ה. בבית המקדש השלישי יהיה שילוב זה בצורה השלמה ביותר].

on the contrast – לאירך	rest – ישכן	shoulder (together) – שכם	I will change – אהפך
sunk – טבעו	regular people (not G-D) – ההדיוט	a mix – שילוב	proper – ומשובלל
he puts up – שהמעמיד	will be set up – ויקבעו	hidden – ונגזו	its gates – שעריה
form – בצורה	hidden – סתומים	the doors – הדלתות	

There are four reconciliations between the fact that משיח will build the ביהמ"ק and the fact that it will descend from שמים already built: a) משיח will build the ביהמ"ק, and the מלמעלה will descend and merge into it. b) We will install the doors to the ביהמ"ק. c) We will build the ביהמ"ק to the best of our ability, and whatever is beyond our comprehension will descend from שמים. d) If משיח comes in a process of זכו, ה' will build the ביהמ"ק, and if משיח comes in a process of לא זכו, המשיח, לא זכו will build the ביהמ"ק.

49. איכה ב, ט.

50. במדבר רבה פ"א.

51. ראה רמב"ם הל' בית הבחירה פ"א ה"ד: "בנין העתיד להבנות, שהוא כתוב ביחזקאל, אינו מפורש ומבואר".

52. ראה סנהדרין צח, א.

53. ע"פ ספר השיחות תשנ"ב ח"א ע' 105-107.

וּבְנֵה מִקְדָּשׁ בְּמָקוֹמוֹ

Why was it important to notify us that Moshiach will build the Beis Hamikdash, and why highlight “in its place”?

ויש לוֹמַר, שגם זה יהי' מהדברים שיוכיחו ש"הרי זה משיח בוודאי" – שידע לכּוּן את מקוֹם המקדש⁵⁴. (אף שרק המזבח אין משנין אותו ממקומו לעולם⁵⁵).

שיוכיחו – that will prove	לכוּן – make exact	להשמיענו – teach us	וממתין – waits
looks forward –	בי כנישתא דשף ויתיב – the	מקדש that moved and settled	בתור – as

Moshiach's ability to pinpoint the precise location of the מקדש is one of the proofs that he is משיח.

וּבְנֵה מִקְדָּשׁ בְּמָקוֹמוֹ

What else is alluded to in the Rambam's words “in its place”?

במקומו" רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש"הרי זה משיח בודאי") היינו, שבהיותו בגלות (ששם יושב וממתין ומצפה לגאול את בני ישראל ושכינה עמהן מהגלות) בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים (כמו "בי כנישתא דשף ויתיב", "שנסע מקדש וישב שם"), בתור הכנה למקדש העתיד, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב"ה ובני ישראל) לירושלים⁵⁶.

Even before he becomes משיח בודאי, still in גלות, will build a מקדש in the place where he is.

וְקִבְצֵי נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל – הָרִי זֶה מְשִׁיחַ בּוֹדָאִי

Is the fact that many Yidden are recently emigrating to Eretz Yisroel considered the beginning of the Geula?

הרמב"ם פוסק באופן ברור, שקיבוץ גלויות הוא מהפעולות שיעשה המלך המשיח. ועל פי זה מובן, (שכמו שאם בני ישראל יחליטו לבנות את בית המקדש השלישי, אין זה מזרז ופועל הגאולה, כך גם) שאם עולים קבוצות מבני ישראל, לארץ ישראל, (אף על פי שיש בזה ענינים נעלים, ולכמה דיעות (רמב"ן⁵⁷ ועוד), הוא גם מצוה), אין זה פעולה שמזרזת ופועלת את הגאולה⁵⁸.

54. לקו"ש ח"ח עמ' 362.
 55. רמב"ם הל' בית הבחירה רפ"ב.
 56. קונט' בית רבינו שבבבל ס"ד.
 57. רמב"ן במדבר לג, נג. וכן בהשגותיו לספר המצוות של הרמב"ם.
 58. לקו"ש ח"ה עמ' 149.

[ולהעיר, שעל מאורעות כגון שהרבה יהודים יוצאים ממדינה ההיא (רוסיה) וממדינות אחרות, וזורמים לארץ ישראל – הנה זה מעין והתחלה של הגאולה, ושל פעולות מלך המשיח על קיבוץ גלויות].

causes – ופועלת –	that hastens – שמזורת –	נעלים – 'הויכע'	groups – קבוצות –
being – היות –	small scale – מעין –	flow – חורמים –	occurrences – מעוראות –
	because – נהמת –	gather – מתכנסות –	

Only a מלך המשיח that is brought about by קיבוץ גלויות can be considered a step in גאולה. The mass immigration of א"י to אידן in recent times is in fact a foretaste of קיבוץ גלויות's achievements in the area of קיבוץ גלויות.

וּבְנֵה מִקְדָּשׁ בְּמִקְוֵמוֹ, וְקַבֵּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל

What is the deeper reason why the Beis Hamikdash is built before gathering the exiles?

זה שבנין המקדש קודם לקיבוץ גלויות – מביא לשלימות בקיבוץ גלויות, היות שהגלויות מתכנסות מחמת האור והגילוי שנמשך מבית המקדש, שממנו אורה יוצאה לכל העולם⁵⁹.

for the אידן will be drawn by the light of the ביהמ"ק will follow קיבוץ גלויות

וּבְנֵה מִקְדָּשׁ בְּמִקְוֵמוֹ, וְקַבֵּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל

What can we do to hasten the building of the Beis Hamikdash and gathering the exiles?

מי שרוצה לזרז ולהחיש את ביאת המשיח, עליו לעסוק בשתי פעולות אלו של משיח. בנין המקדש – זוהי העבודה עם עצמו. על האדם לדאוג לכך שבית המקדש הרוחני שבנשמתו יעמוד על תילו, ולא יהי חרב חלילה. קיבוץ גלויות – זוהי העבודה עם הזולת, יש לקרב יהודי הנמצא ב"גלות" רוחנית ולהשתדל להוציאו משם⁶⁰.

try – ולהשתדל –	properly – תילו –	worry (make sure) – לדאוג –	quicken – ולהחיש –
-----------------	-------------------	-----------------------------	--------------------

59. ראה שיחת ש"פ ח"ש תשמ"ז (בלה"ג).

60. שיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

To hasten משיח's coming, we should practice these two ideas in our עבודה בנין ביהמ"ק: עבודה בנין ביהמ"ק represents working on ourselves, and קיבוץ גלויות represents embracing others.

ואם לא הצלית עד כה, או נהרג – בידוע שאינו זה שהבטיחה עליו תורה, והרי הוא ככל מלכי בית דוד השלמים הכשרים שמתו. ולא העמידו הקדוש ברוך הוא אלא לנסות בו רבים, שנאמר, "ומן המשפילים יבשלו, לצרוף בהן ולברר וללבן עד עת קץ, כי עוד למועד"⁶¹.

And if he did not succeed to this degree of being an influence over all *Yidden* and fighting for Hashem **or** he was successful but **was murdered** before building the Beis Hamikdash and bring *Yidden* back to *shelimus hatorah*, **it will be known that this is not the one** Moshiach **about whom the Torah promised** who will come and end our *golus*. Instead, this person, **he is considered like all the other proper and perfect kings of the family of Dovid who died** before the complete *geulah*. **And Hashem only put him in this position** as a potential Moshiach who rises up before the scheduled time for the *geulah*, as a **test** of Emunah **to the many**. **As it says** in the *Navi Daniel*: **And some of the wise men** of the *Yidden*, who will try to calculate the time when Moshiach will come, **will stumble** Hashem will allow them to make this mistake **to try them, to clarify, and to make it plain** to them that it is not yet the time they must wait **until the appointed end-time**, though they wish it was sooner **because** the time has not yet come. **There is still a lot of time** until the *geulah* will arrive.

אף ישוע הנוצרי שדמה שיהיה משיח, ונהרג בבית דין – כבר נתנבא בו דניאל, שנאמר "ובני פריצי עמך, יבשאו להעמיד חזון ונבשלו"⁶². וכי יש מבשול גדול מזה? שכל הנביאים דברו שהמשיח גואל ישראל ומושיעם, ומקבץ נדחיהם ומחזק מצותם; וזה גרם לאבד ישראל בתרב, ולפזר שאריתם ולהשפילם, ולהחליף תתורה, ולהטעות רב העולם לעבד אלוה מבלעדי ה'.

61. ראה דניאל יא, לה.

62. דניאל יא, יד.

Concerning Yoshke of Notzras who imagined himself to become Moshiach and was put to death by the court, the Prophet Daniel said already: "Also the rebellious sons of your people will lift themselves up to establish the vision; but they will stumble." (Daniel 11:14). And can there be a greater stumbling block than this: All the prophets affirmed that Moshiach would redeem Am Yisroel, save them, gather their dispersed, and strengthen the *mitzvos*. But he caused Am Yisroel to be destroyed by the sword, their remnants to be dispersed and humiliated, and changing the Torah, and misleading the world to serve gods besides Hashem.

אבל מהשבות בורא עולם - אין כח באדם להשיגם, כי לא דרכינו דרכיו ולא מהשבותינו מהשבותיו. וכל הדברים האלו נשל ישוע הנוצרי, ושל זה הישמעאל ששמד אתרו - אינן אלא לישר דרך למלך המשיח, ולתקן את העולם בלז לעבד את ה' בחד: שנאמר "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה', ולעבדו שכם אחד".⁶³

Yet no man can grasp the thoughts of (Hashem) the Creator of the world, for our ways are not His ways, and our thoughts our not His thoughts; and all the ways of Yoshke of Notzras and this Ishmalite who arose after him, were only to clear the way for Moshiach the king. And to correct the entire world and everyone in it, to serve Hashem together united in serving Him and no other god, as it says in *Navi Tzefaniah*: For then when Moshiach will come I will transform the nations of the world to speak a purer language (*lashon hakodesh*) that they all will call upon the name of Hashem and serve Him alone with one purpose.

ביצד? כבר נתמלא העולם בלז מדברי המשיח ומדברי התורה ומדברי המצוות, ופשוט דברים אלו באיים רחוקים, ובעמים רבים ערלי לב; והם נושאים ונותנים בדברים אלו, ובמצות התורה - אלו אומרים מצות אלו אמת היו, וכבר במלו בזמן הזה, ולא היו נוהגות לדורות. ואלו אומרים דברים נסתרות יש בהן, ואינן בפשוטן, וכבר בא משיח, וגלה נסתריהם.

How is this so? The world is now already filled with matters of Moshiach, and matters of the Torah and mitzvos. Knowledge of these matters have

spread to the distant islands and to the many nations of those with uncircumcised hearts. They discuss these matters and the mitzvos of the Torah. Some of them say that these mitzvos were once true, but have since been canceled for our times as they were not meant to be observed for all generations. Some of them say that these are secret matters and are not as simple as they would appear, and now the "Moshiach" has come and revealed these secrets.

וּבְשִׁיעוֹמַד הַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בְּאַמְתּוֹ, וַיְצַלִּיחַ וַיְרוּם וַיַּנְשֵׂא – מִיַּד יֵם בְּלֶן הַזְּרִין
וַיִּזְדַּעֵם שֶׁשָּׁקַר נִחְלוּ אֲבוֹתֵיהֶם, וַשְּׁנֵבִיאֵיהֶם וְאֲבוֹתֵיהֶם הַמְּעֵוִים:

When Moshiach will really arise and he will succeed and will reign supreme, at once they shall all return and will know that they inherited lies from their forefathers and that their prophets and forefathers have misled them.

refine – לצרף	stumble – יכשלו	smart – המשכילים	test – לנסות	complete – השלימים
bums – פריצי	the set time – לנוער	the end – קץ	clean – וללכן	clarify – ולברר
remainder – שאיריחם	scatter – ולפור	to kill – לאבד	become high – ונשאו	lower them – ולהשפילם
understand – להשיגם	besides – מבלעדי	to change – ולהחליף	spread – ופשטו	straiten (pave) – לישר
hearts – גוישע	islands – באיים	discuss – נושאים ונותנים		

לע"נ

הרה"ג הרה"ח

ר' ישעי' זוסיא

בן ר' אברהם דוד ע"ה

ווילהעלם

לזכות
רפואה שלמה
לאלישבע בת מרים
לאריכות ימים ושנים טובות

